Revma postihuje nejen dospělé, ale i děti. Léčbu je proto nutné nasadit včas

14.8.2024 - | Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Revmatoidní artritida (lidově revma) každoročně postihne tisíce nových pacientů. Podle prognóz Ústavu zdravotnických informací a statistiky bude v České republice v roce 2040 žít s tímto onemocněním 169 116 pacientů. Nejčastěji jde o ženy ve věku 40 až 60 let, onemocnění se ale nevyhýbá ani mladším ročníkům nebo dětem. Takzvanou juvenilní idiopatickou artritidou jsou u nás postiženy přibližně čtyři tisíce dětí, každoročně přibývá dvě až tři sta nových malých pacientů.

Revma dříve vedlo k plné invaliditě pacienta a zkrácení jeho života v průměru o pět až deset let. Přestože ani v současnosti není onemocnění plně vyléčitelné, léčebné a podpůrné možnosti prognózu pacientů již výrazně zlepšily. Kombinací moderních biologických léčiv (tzv. biologických DMARD), fyzioterapie a cílených změn životního stylu se daří zpomalit postup nemoci, zmírnit její příznaky a redukovat zánětlivost i strukturální poškození kloubů. Délka života pacientů nyní odpovídá celorepublikovému průměru.

„Biologické léky, ať již tabletové, nebo injekční, významně změnily obor revmatologie jako celku. Velká část pacientů by bez této léčby rychle progredovala a nemoc by je uvedla do invalidního stavu. Díky novým léčebným postupům však naprostá většina pacientů může pracovat, vede normální život, nemá silné bolesti a může dobře spát. Obor se tak proměnil z relativně smutného na mnohem veselejší,“ vysvětluje **prof. MUDr. Ladislav Šenolt, Ph.D.**, předseda České revmatologické společnosti. *„Díky intenzivnímu výzkumu farmaceutických společností je dnes pacientům dostupných již čtrnáct moderních biologických léčiv,“* doplňuje **Mgr. David Kolář,** výkonný ředitel AIFP.

Moderní léčba je pacientům podávána ve specializovaných zdravotnických centrech, nejvíce se jich léčí v Praze, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Přestože počet pacientů kontinuálně narůstá tempem pět procent ročně, jednotkové náklady na léčbu v centrech klesají o desítky procent na aktuálních 138 tisíc korun na jednoho pacienta ročně. *„Inovativní léčba je ale podávána jen čtyřem procentům pacientů,“* říká **David Kolář.** Včasně a správně nasazená léčba je přitom zásadní pro potlačení aktivity onemocnění, což potvrzuje i **profesor Šenolt:** *„Choroba se při včasné léčbě lépe dostane pod kontrolu, z dlouhodobého hlediska má pacient lepší prognózu.“*

Včasnější léčba, více revmatologů

Navzdory pokrokům v léčebných možnostech, situace stále není ideální. **Profesor Šenolt** upozorňuje zejména na problémy s nedostatečnou podporou včasné diagnostiky: *„V současné době se pacient od prvních příznaků dostává k odborníkovi v řádu několika měsíců. K biologické léčbě se pak dostane v horizontu osmi let. Je to dlouhá doba, v zahraničí je běžné nasadit pacienta na biologickou léčbu již o dva roky dříve.“*

Dalším problémem je výrazný nedostatek revmatologů, a to zejména v některých krajích. *„V celé České republice máme jen 280 revmatologů, nejhůře je na tom kraj Ústecký, Vysočina, Pardubický a Královéhradecký,“* říká **profesor Šenolt** a navrhuje: *„Nedostatek revmatologů by bylo možné částečně řešit přenosem některých kompetencí na praktické lékaře například při monitorování pacientů. Angažovat by se měly také kraje prostřednictvím pobídek nejen pro revmatology, ale i ostatní specializace, které jim chybí. Ruku v ruce by měla jít motivace studentů lékařských fakult ke studiu revmatologie, kterou v posledních letech intenzivně podporuje naše odborná společnost.“*

O revmatoidní artritidě

Revmatoidní artritida se projevuje zánětem tzv. synoviální membrány, která obklopuje klouby. Tento zánět vede k otokům, bolestem, ztuhlosti a postupnému poškození kloubů. Onemocnění typicky začíná symetricky, což znamená, že jsou postiženy stejné klouby na obou stranách těla. Kromě kloubních projevů mohou být přítomny i mimokloubní příznaky (např. revmatické uzly, záněty šlach nebo osteoporóza).

Bez adekvátní léčby může revmatoidní artritida způsobit trvalé deformace a omezení pohyblivosti kloubů, což výrazně zhoršuje kvalitu života pacientů.

Čtyři stadia revmatoidní artritidy

Stadium 1: Poškození měkkých tkání kolem kloubu a osteoporóza (řídnutí) kostí v blízkosti kloubu. Struktura kloubu zatím není narušena.

Stadium 2: Osteoporóza kostí v blízkosti kloubu, na kloubu se již objevují eroze (poškození struktury kloubní plochy kosti). Kloub zatím není deformován.

Stadium 3: Přítomnost erozí a deformit na kloubu (změna tvaru a uspořádání kloubu).

Stadium 4: Úplná ztuhlost kloubu bez možnosti pohybu.

AIFP

Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) sdružuje 35 společností, které dokážou vyvinout a uvést na trh nové, účinnější a bezpečnější léky. AIFP je členem Evropské federace farmaceutických společností a asociací (EFPIA) a intenzivně spolupracuje s Mezinárodní federací farmaceutického průmyslu a asociací (IFPMA) a Americkou asociací inovativních farmaceutických firem (PhRMA). Více informací na www.aifp.cz.

Inovace pro život II

Více než 27 tisíc zachráněných let života v pěti terapeutických oblastech, 5 miliard korun ušetřil stát v letech 2012 až 2017 díky nižší potřebě invalidních důchodů, sociálních dávek a kratších pobytů v nemocnici. Nejen to ukázaly výsledky unikátní studie úspěšného projektu Inovace pro život, který v roce 2019 analyzoval devět terapeutických oblastí. Studie potvrdila, že moderní inovativní léčiva jsou investicí, jež se státu dlouhodobě vyplatí. Projekt také ukázal, jak prospěšná je inovativní léčba pro pacienty a jak může zlepšit kvalitu života, ale i poukázal na ekonomický význam moderních léčiv. Inovativní farmaceutický průmysl přispěl k růstu českého HDP a podpořil zaměstnanost. Studie Inovace pro život II navazuje analýzou centrové léčby, roztroušené sklerózy, onkologických a dalších onemocnění. Její výstupy budou postupně zveřejňovány v roce 2024 a dále.

https://aifp.cz/cs/revma-postihuje-nejen-dospele-ale-i-deti-lecbu-je-